

Locuint'a Redactorului

si
 Cancelari'a Redactiunii
 e in
 Strat'a tragatoriului [L3-
 vészutoka], Nr. 8.

Scrierile nefrancate nu se voru
 primi decata numai de la corespun-
 dinta regulari ai „Federatiunii”.
 Articlii tramiei si nepublicati se
 voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
 Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
 Pre siese lune . . . 6 „ „
 Pre anulu intregu . . . 12 „ „
 Pentru Roman'ia:
 pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 „ 6 lune 16 „ = 16 „ „
 „ 3 — 8 „ = 8 „ „
 Pentru insertiuni:
 10 cr. de linia, si 30 cr. taca's tim-
 brale pentru fiesce-care publica-
 tiune separatu. In loculu deschisu
 20 cr. de linia.
 Un esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 17/5. iunie, 1871.

Diu'a de eri fu di de serbatoare indoita, ea s'au serbatu cu mare solenitate in doue parti opuse a le Europei, la apusu sumulu Pontefice au serbatu jubileulu ponteficalului seu de 25 de anni. La medianopte unu prespotinte imperatu serba triumfulu seu preste unu millionu de cadavre Colo in etern'a urbe, tote campanele au sunatu, in tote besericele s'a cantatu imnii intru onorea Ponteficelui, processiunile si imposantele fanfare besericesi in tota pomp'a loru voru emula pentru a areta multime iubitore de spectacule ca splendorea scaunului Sltui Petru dupa tote catastrofele este inca nescirbata, — Iesutii si cetele cele negre conduse de dinsi voru cutiera aerulu cu „vivatele” loru pentru infalibulu Pontefice si caviosii farisei aristocrati se voru fi tereitu pre pamentu spre a saruta papuculu mosneagului, carele au palmuitu ratiunea si lasa a se proclamá de dieu moritoriu! Serbatoarea, ce cu tota pomp'a besericesca s'a serbatu eri in cetatea Tiberina, nu este propriamente Serbatoarea jubilara a lui Piu IX., ci serbarea de incoronare a doctrinei de infalibilitate. — Ultramuntanii spunu, ce edreptu. ca serbatoarea este una di de multamire lui Ddieu, pentru grat'a ca Piu IX. incepe an. 26. alu ponteficalului si ca prin urmare au petrecutu unu tempu de guvernare sufletesca, ce, de la antaiulu capu alu besericei. nu s'a datu altui-a, pana eri, lui Piu IX., dar in fapta, eri s'a intemplatu antai'a manifestare serbatoaresca a ponteficalului infalibilu. Au fosu serbatoarea cea mare a absolutismulu besericescu, glorificarea triumfulu ce Iesutismulu au reportatu a supra miscaminteloru mai libere d'in sinulu besericei. Canonele despre dogm'a infalibilitati si canonele de afurisania despre omnipotentia Curiei papale, omenii intuneruliculu, le considera de florea supremei potestati besericesci. Cu mandria privescu dinsi spre ele, ca si Faraonii spre piramidele Egiptului, a caroru cladire gigantica vestesce poporeloru, ca mii si sute de mii de omeni, au facutu pre sclavii aceloru domnitori. Dar' piramidele fusese totodata mormintele regiloru Egiptiani — Canonele de afurisania si dogm'a de infalibilitate potu deveni momentulu ponteficalului.

Este unu jocu straordenariu alu sortii, coincidentia, ca in aceea si di in capital'a noului tiaratu nemtiescu se tienu asemenea serbatoare solena, despre care omeni poltici scurti la vedere, seu orbiti si smintiti propoveduescu ca este serbatoarea renascerii natiunii nemtiesci. Se scie ca Tiarulu Wilhelmu pornise, dicea elu, in batalia, spre a umili pre unu despotu inganfatu, dar' elu inipse pumnalulu in inim'a unei nobile natiunii; mai dicea elu, ca se lupta numai in contra ostasiloru, dar' de la Rinu pan'a la Loire si Canalu, lasa a bombardá si a dearde cetati si sate, elu impinse sute de mii de omeni in gur'a mortii numai ca se pota rapl tiere si se-si impla pung'a cu miliardi. De la Sedanu innainte, caditu masca de pre faci'a regelui Wilhelmu si nu se mai potu considera de liberatoriu alu Germaniei. — Acestea sunt fapte, cari nu le potu nega si sterge nici cei mai tilalosi cingai ai noului Tiaru si cari istoria odeniora le va condema aspru.

Deci in Berolinu s'a tienu serbatoarea cea mare a autocratiei militare. Serbatoarea d'in Rom'a este demna de cea d'in Berolinu. Ce mai annu cumplitu! acestu-a, care aduse la maturitate infalibilitatea si cesarismulu militare. Afurisaniele si cetatile arse, — atentatele in contra mintei sanetose si atentatele contra vietii milioneloru de omeni, s'a perondatu. Inse, cu tote acestea, spiretele, cari in aceste dile norose tienu la credintiele lom si lupta cu perseverantia sub flamura libertatii si a democratiei, se nu desperedie! Voru crepa acusi diorile viitoriului, care preste Papii infalibili si Tiarii prepotenti, va trece la ordinea dilei. Istoria ne invetia ca decaderia urmedia indata ce poterea ajunsese la punctulu de culminatiune. Preapotintele Papa Grigoriu VII. mori in esiliu, Napoleon I. pre stancela insu-

lei S. Elena. Absolutismulu besericescu si despotismulu militare trebe se cadia si lesmintitu se voru cutropl d'impreuna.

Senatulu imp. de Vien'a si ambele delegatiuni luera mereu. In comisiunea militare a delegatiunii ung. contele Andrássy dede in 14. iunie a. c. desluciri prea multumitorie asupra conditiuniloru de invoire, cu privire la provincializarea conditiuniloru militare.

Ultramuntanii d'in Franci'a acum, cu ocaziunea alegeriloru suplentorie (preste 100) desvolta agitatiune desperata. Preutii vestescu de pre catedra reintorcerea legitimitatulu rege. Se dice, ca prefectii se facu a nu vedé nemica d'in tote uneltirile clericale, ha unii suferu ca preutii se vésca intre rogatiuni si formul'a „Domine salvum fac regem Henricum”. Prin asta procedura republicanii se tienu in ferbere si atfiare perennala.

Ur'a Francesiloru contra a totu ce este neantiu ori frusacu, acum dupa finirea rebellului civile, a eruptu cu rennoita furia. Lig'a anti-nemtiesca incepe era a se misca la Bordeaux. Se amenintia cu morte toturoru cari cutedia a primí nemti in servitiu, comerciu, etc.

Articlu de lege XLII d'in an. 1870

despre regularea municipieloru (jurisdictiuniloru.)

(S'a sancionatu in 1. aug. 1870; s'a promulgatu in camera deputatiloru in 2 aug. 1870, in ceea a magnatiloru in 3 aug. 1870. A aparutu in „Archivulu legiloru tierei” in 3. aug. 1870.)

CAPU I. Despre cerculu de activitate alu municipieloru.

§. 1. Comitatele, scaunele secuiesci, districtulu Iasi-giloru si alu Cumanioru, districtulu Haiduciloru si alu Chichindei-Mari, districtulu Cetatei-de-petra (Chiorului), districtulu Fagarasiului si alu Naseudului, districtulu celoru siese-spre-diece cetati scepusiene, apoi cetatile libere regesci, cum si cetatile enumerate in §-lu 88 ca municipie de sine statatorie voru essercé si in venitoriu intre marginile legi:

- a) dreptulu guvernarii de sine,
- b) midilocirea administratiunei publice de statu,
- c) afara de acest'a municipiele se potu ocupa si de alte afaceri de interesu publicu, ma si de tiere, acele le potu discutá, si-potu esprime parerile statorite relative la acele, le potu comunica intre sine si cu regimulu, si in form'a unei petitiuni le potu susterne nemidilocitu camerei deputatiloru.

Despre organizatiunea administratiunei interne a cetatiloru Bud'a si Pest'a inse dispune una lege speciale.

§. 2. In virtutea dreptulu de guvernare de sine municipiulu dispune, decide si aduce statute de sine statorie in afacerile interne proprie ale sale: conclusiunile si statutele le esecuta prin organele sale proprie; si-alege functiunarii; statoresce spelele guvernarii de sine si ale administratiunei publice, si se ingrijesce de acoperire; cu regimulu vine in atingere nemidilocitu.

§. 3. Conclusiunile, cari se raportéza:

- a) la stabilirea preliminarulu de spese,
- b) la instrainarea seu casigarea averei nemiscatorie,
- c) la contrageri de imprumutu,
- d) la inchaiarea seu desfacerea contracteloru onorose, cari nu vinu inainte in preliminarulu de spese aprobatu, si la infiintarea opereloru publice,
- e) la sistemizarea oficieloru noue, seu la cassarea celoru eustatorie, si in generale tote acele conclusiuni, pentru cari legea prescrie intarire mai inalta: se potu esecuta numai dupa aprobatiune ministeriale.

Daca regimulu in 40 de dile computandu de la susternere peste totu nu se declara, conclusiunile susternute se considera ca aprobate si se potu esecuta.

§. 4. Partile private potu recure la ministrulu concerninte in contra conclusiuniloru ingreunatorie ale municipiului, aduse in cerculu guvernarii de sine, in 15 dile computandu dela admanuare, respective dela publicatiunea conforma prescrieloru.

Recursulu e de a se predá (bagá) la vice-comite, respective la primariulu cetatei, carele este obligatu a-lu susterne in restempu de 8 dile cu relatiune opinativa.

In conclusiune insa-si e de a se respica lamuritu cer-

custarea, ca conclusiunea numai fara a impededá esecutarea (extra dominium) se pote recura.

In lips'a aceste clausule conclusiunea se pote recure cu impededarea esecutarei (intra dominium).

§. 5. Statute municipiulu numai intre marginile cercului seu de activitate autonomu pote se aduca.

Statutele nu potu fi contrarie legi si ordinatiuniloru in vigore ale regimelului, nu potu vatemá drepturile de guvernare de sine ale comuneloru (sateloru, opideloru), si se potu esecuta numai dupa 30 dile, computandu dela publicatiunea conforma prescrieloru.

§. 6. Statutul de interesu numai locale e de a se publica in teritoriulu municipiului, ér' daca acelu-a atinge interese generali are se se publice in tote tier'a.

§. 7. In contra statuteloru interesantii potu recure la ministrulu concerninte in restempu de 30 dile, computandu dela publicatiunea conforma prescrieloru.

Ministrulu decide cu valore definitiva dupa ascultarea municipiului.

Ordinatiunea guberniale, prin care se sisteza seu se anuléza vre-unu statutu, are se fia motivata.

§. 8. Jurisdictiunea orfanale si pupilaria voru essercé-o municipiele: prin urmare ele denumescu si controléza pre tutori, cercetéza socotele pupilarie, vegheza preste averea si educatiunea orfaniloru si dispunu in tote acele afaceri orfanali, cari nu se tienu de competintia judelui ordinariu.

Despre jurisdictiunea orfanale si pupilaria a cetatiloru proviedute cu magistratu regulatu dispune legea comunale.

§. 9. Jurisdictiunea orfanale si pupilaria si-o essercitéza municipiulu prin unu scaunu orfanale centrale permanente, care constá: d'in unu presiedinte, celu pucinu d'in duoi asesori, d'in procuroru, d'in esactoru, d'in unu notariu si d'in tutorulu generale, carele n'are votu.

Causele orfanali si tatelari se potu recure la ministrulu de interne.

§. 10. Praca ce costa in municipiele singuratece in privint'a tractarei cauzeloru orfanali si in privint'a administrarei baniloru orfanali se sustiene provisoriu pana la regularea generale si definitiva a cauzeloru orfanali.

§. 11. Intr'aceea, pana ce legislatiunea va fi regulatu prin una lege speciale modalitatea acoperirii si a culegerei speseloru municipali: contributiunea domenesica se repartiesce in procente dupa contributiunea de statu derépta (de pamentu, casa, venitu, casciug personale), se culege de o data cu contributiunea de statu, si se subministra municipiului respectivu d'in luna in luna anticipativa.

§. 12. In acele municipie, in cari sunt cetati cu magistratu regulatu, spelele, cari privescu totalitatea municipiului, se statorescu si se repartiescu destinsu de cele cercuali.

Cetatile proviedute cu magistratu regulatu concuru numai la spelele comuni.

§. 13. Cetatile investite cu dreptu municipale potu arunca adausu de contributiune comunale si dupa contributiune indirecte, in cetate si in teritoriulu acelei-a a culege tace, bani de statu (cu siatra, carru in piatiu), vama, si a introduce contributiuni noue neintrebuintate de statu.

La essercerea dreptulu acestui-a se recere invoirea guvernului, care — incatu se pote intempla fara prejudiciulu venitoriloru statului si fara periclitarea intereseloru industriei si ale comerciului — conformu relatiuniloru locali lu pote dá la representatiunea motivata a cetatei.

§. 14. Municipiulu statoresce preliminarulu speseloru pentru anulu venitoriu in adunarea generale de toamna; ér' inchaiarea compturiloru se ié la revisiune in ceea de primavera.

Preliminarulu de spese (bugetulu), inchaiarea de compturi, si reportulu opinativu alu comitetului permanente (§. 44.) respective alu magistratului cetatei se espune spre vedere publica cu 15 dile innainte de adunarea generale si totu-odata se admanua membriloru comisiunei.

Contributori singurateci potu face observatiuni la preliminarulu si la comptulu finale si acele a le dá cu 5 dile inainte de adunarea generale comitetului permanente, respective magistratului.

Comitetulu, respective magistratulu este obligatu a pertractá observatiunile intrate si a le asterne adunarei generali pre langa reportu opinativu.

§. 15. Legile si ordinatiunile indreptate cátra municipiu ale guvernului se esecuta in teritoriulu municipiului de municipiu prin organele sale proprie.

Încătu are locu o excepțiune dela această regulă generală, aceea o determină legea.

§. 16. Municipiul între marginele legii prezentei poate face reprezentatiune în contră ordinatiunii guberniale singuratece înainte de essecutare, dacă o afla de contraria legii (törvénybe ütközés), séu d'in caus'a relatiunilor locali, de neamesurata scopului.

Ér' dacă ministrul, în contra motivelor aduse, pretinde essecutarea, séu dacă a două ora interdice municipiului essecutarea unei conclusiuni municipale, atunci ordinatiunea guberniale e de a se îndeplini și essecută îndată și neconditionata (§. 58. punctulu e). Atare ordinatiune guberniale, cum și care conține conchiamarea ostasilor concediați și rezervisti, ér' vre-o dispusetiune politiale, ce nu suferă, amenare d'in caus'a intereselor periclitare ale statului numai după essecutare, și numai într'atât'a poate servi de obiectu al unei discussiuni și conclusiuni a adunarei generale, încătu municipiul, aflându poate de vatematoria procedur'a guvernului, ér' cercă remediul la camer'a deputatilor.

§. 17. Facu excepțiune dela regul'a oblegamentului de essecutare ordinatiunile relative la scoterea faptica a contributiunilor nevojate prin diet'a tierii séu la punerea faptica a recrutilor neferiti.

Lucrările preparative înse sunt de a se întreprinde fără amenare.

(Va urmă.)

Proiectulu de adresa a Camerei Romaniei că respunsu la cuventulu de tronului.

Prea înaltiate Domne!

Camer'a legiutoria a ascultat cu fericire cuvintele rostite de M. T. la deschiderea actualii sesiuni.

Cându poporul romanu, spre a scapă de îndelungela suferinti și pericolele unor schimbări periodice, a voita înca de la prim'a epoca a renașerii sale, să fundeie o dinastia în Romania unita, elu a facutu-o d'in o adunca convictiune și în urm'a unor lunge și triste încercări. Această convictiune esiste și astă-di mai tare de câtu totu-d'a-un'a.

Nestramutat'a otarire ce M. T. areți de a continuă până în sfirsitu misiunea maretia, la care ai fostu chiamatu de votulu natunei, a implutu de bucuria sufletele nostre.

Ai avutu increderea în această țiera, care are increderea în M. T. Dacă glasulu pasiunilor rele a potutu unu momentu deveni mai cutezatoriu în faci'a unei moderatiuni, care nu eră slabiciune, astă-di elu a trecut d'inaintea glasului tierii, care a vorbitu asié de tare, în câtu nici cea mai mica îndoiele nu mai pote existe despre sentiemintele și aspiratiunile ei, acestu-a a fostu și sensulu respunsului ce a datu la apelulu ce i s'a facutu: natiunea va sustieni cu taria principiile esentiale ale ordinii sociale, respingundu ori-ce tendinti anarhice, ce s'aru poté manifestă la noi și cari au semenatu ruin'a în sinulu celor mai puternice și prospere natiuni; ea voiesce stabilitate, linisce; aceste bunuri nu le pote obtieni și conservă de câtu la adăpostulu acestui tronu natiunalu, pre care este otarita a-lu intari, redicandu prestigiulu autorității, atātu de struncinatu la noi.

Inspirati de aceste cugetări și departandu de la noi ori-ce spiritulu de ambitiuni personale, vomu caută a dá guvernului M. Tale, care în impregiurări atātu de grele a luat cam'a afacerilor tierii, spriginulu celu mai luminatu.

Astu-felu, fideli interpreti și tierii obosite prin luptele trecutului, vomu caută a satisfice adeveratele ei trebuintie, aliandu libertatea cu ordinea și intarindu stabilitatea.

Detori cătra tier'a nostra a spriginu cu tote poterile aceste salutarie idei, nu mai pucinu avemu această obligatiune, facia cu positiunea nostra internatiunale.

Asigurati de autonomi'a nostra prin garanti'a colectiva a marilor Poteri, este o cestiune, și de întieptiune și de recunoscinti a nu permite să fia turburata la noi ordinea, de care Europ'a obosita sente o trebuintia atātu de imperiosa.

Am fostu fericiti, Prea Înaltiate Domne, de a află, că relatiunile nostre cu Înalt'a Porta sunt d'in cele mai bune. Nou'a doveda, ce Înalt'a Porta a datu de bunele sale dispositiuni cătra Romania, nu pote de câtu să stringa mai multu vechiele legaturi ce au esistatu între ambele țiere și pre cari interese, evidentu comune, le facu d'in d'i în d'i mai sincere și mai cordiale. Asemenea suntemu fericiti de a vedé că marile poteri garante continua a ni aretă aceeași buna-vointia că și în trecut.

Resolvandu în modulu celu mai nemiritu marile cestiuni la ordinea țierei, impunendu tacere pasiunilor private, pentru a ascultă numai de interesele generale ale țierei, dandu guvernului Mariei Tale unu spriginu lealu, care nu esclude unu controlu independentu, dara sinceru, suntemu siguri, Prea Înaltiate Domne, că vomu vindecă relele țierei și vomu conservă simpatiele și consideratiunea, ce se cuvina unei natiuni ocupate de interese practice, éra nu de vane utopie, constanta în aspiratiuni, prudenta în midiloce și matura pentru destinele sale.

Representanti ai sentimentelor poporului romanu

urăm Mariei Tale și Mariei Sale Domnei, că se trairă ani multi, spre a vedé realizata oper'a ce ati începutu-o.

D. Jules Simon, ministru de instructiune publica alu Franciei, în circulari'a sa, privitoria la destituirea unor profesori, acusa pre Romani d'a fi luat parte în Parisu lauciderea Franciei. D. Titu Dunca, fostu capitanu în armat'a republicei pre timpulu resbelului, i adresă urmatori'a epistola:

Romania, 27. maiu 1871.

Domnule ministre,

Permiteti-mi, că romanu, a ve întretieni unu momentu, în care să protestez și să ve rogu a corege eroarea d'in adres'a domniei-vostre cătra rectorii universitatilor, în care ve exprimat cu termeni destulu de injusti, că între nenorocitiți insurgenti de la Parisu sunt și romani, etc.

Sum prea siguru, domnule ministre, că în rondurile fratruide de adi ale republicei franceze n'au mai remasu, nici într'o parte nici în cea-lalta, romani d'între cei ce, la prim'a scrire a declarării resbelulu contr'a Prusiei, condusi de detoria, au alergatu să se puna alaturea cu fratii lor de sange sub bandier'a Franciei.

Sum, domnule ministre, unulu care d'abié m'am subtrasu oferirilor și tentatiunilor criminale, ce mi se faceau în Martiu la Lyon, precum scie însuși d. prefectu Valentin.

Cu astă ocaziune am onore a aminti suvenirilor domniei-vostre cuvintele pronunciate de d. Crémieux, în Bordeaux, la 3. și 4. Februaru, unde erati prezente, și pre cari le-ati afirmatu și domni'a-vostra, facia cu dd. Gambetta, vice-admirale etc. Fourichon, că: „d'între tote natiunile, numai Romanii cu curagi și devotatiuni au remasu mai fideli Franciei în nenorocirile sale și că de noi, voluntării, guvernulu e prea multumitu.“ Press'a franceza a vorbitu asemenea.

Da, domnule ministre, ne-amu retrasu d'in Franci'a, unii chiaru mutilati, înse fără alte pretensiuni — că alți straini — de câtu d'a reveni (sciti candu), ne-amu retrasu toti afara de cei cari au remasu în pământulu Franciei, la Artenay, Orléans, Bourget, etc.

Cu această ocaziune, ve rogu, domnule ministre, să bine-voiti a primi încredintiarea afectiunii mele pentru Franci'a și stimei pentru domni'a-vostra.

Titu de Dunca

Ex-capit. oficeru d'ordonantie în armat'a Loirei.
„Romanulu.“

Clusiu, în 10 iuniu 1871.

Astă-data me voiu ocupă cu cei morti. Trebuie câteodată să li dăm și acelor-a tributulu meritatu.

În joi'a trecuta s'a immortalatu în Clusiu Gavriila Dorgo, fostu ore candu-va referinte scolaru gr. catolicu în Săbiu la locotenenti'a c. r. de mai înainte, apoi presiedinte la tribunalulu c. r. urbariale d'in Bistrița, și în urma comisariu regescu provinciale, în care calitate devenindu în pensiu, repausă în Clusiu, în etate de 66 ani.

Despre activitatea sa, dezvoltata că referinte în causele scolare ale gr. catolicilor, nu sciu nimic'a pozitivu, — sciu atâta ce am cetitu în o scusa ce o face repausatulu într'o corespondinti'a a sa aparuta în diariulu „Concordia“ la anul 1865, în suplementulu de la numerulu 53, adeca, cum-că ven. consistoriu metropolitanu d'in Blăciu i-ar' fi conferitu fiului seu Adalbertu unu stipendiu d'in fundatiunea fericitului Romantiai, fără că să-lu fi cerutu, motivandu această conferire cu cuvintele „asié standu lucrurile . . . amu socoti că 300 fl. să i se deé lui Majoru, éra 60 tene-rului Dorgo . . . , că-ci, dacă luăm la drepta socotela meritele, neobosit'a ostenele a taica-seu pentru natiune, de o parte, de alt'a pucinuulu salariu, cu care acestu-a de prezente este prevedintu, sperăm că nimene cu sufletu dreptu, ba nice fundatoriulu, dacă ar' trafi, acest'a nu o va poté controverte, cu atâta mai pucinu impută.“

Veneratulu consistoriu a buna sēma va fi avutu date despre ostenelele neobosite și meritele facute de repausatulu Dorgo pentru natiunea romana atunci, candu i dede această distincțiune, — de aici și eu, în acestu necrologu, me marginescu a luă notiția despre acestu testimoniu, și a deduce d'in acelu-a că pote G. Dorgo, în lung'a sa activitate că amplotiatu de statu, si-va fi facutu și merite pentru natiunea romana, séu mai bine d'icundu, voru fi fostu timpuri candu si-va fi plinitu și detorintiele cătra natiunea sa. Cum-că înse repausatulu Dorgo nu va fi portatu multa ardore în inim'a sa pentru instructiunea publica a romanilor gr. cat. atunci, candu aveá chiamarea de a lucră pentru acei-a, de o parte că romanu, de alta parte că amplotiatu de statu concedintu cu astă specialitate, este o dovédă viua famili'a sa, pre carea, cu tote că a crescutu-o și cu stipendie romanesce, a crescutu-o în moravuri și sentiemente pure magiare.

În desiertu s'a silitu repausatulu G. Dorgo a se scusa în susu-mentiuat'a corespondinti'a d'in „Concordia“, în astă privinti'a, în contra atacurilor ce i le facuse unu D. M. în „Concordia“, nrulu 37—1865; indesiertu d'ice acolo, că fiulu seu este romanu, carele vorbesce în limb'a sa și

carele va aretă romanilor, că nu este numai gura lui să sbere pentru natiune, ci va scii și lucră pentru aceea indesiertu d'ice, că-ci stipendistulu Adalbertu Dorgo, matoru astă-di la judecatori'a comitatului în Clusiu, este magiaronulu celu mai mare, nice nu vre să scia, că elu înse se trage d'in vitia romanesca, chiaru d'in opinea. Ba, este mai multu, Dsa, că să delature de la sine suspitiunea că elu ar' fi de vitia romanesca, pre taicalu seu, carele eră gr. cat., lu-immormentă prin preotulu rom. cat. d'in Clusiu.

Nu sciu ce va face acum ven. consistoriu d'in Blăciu, facia cu acestu amestec alu plebanului d'in Clusiu în turm'a credinciosilor sei. Eu, că simplu laicu, sum de parerea, că nice unu pecurariu nu este iertatu să traga pelea de pre oile altui pecurariu, fia acelea bune, fia riiose. După cum am auditu, preotulu gr. cat. a protestatu la Dlu plebanu Leonard că să nu se mestece în turm'a acestuia înse fără succesu; acelu-a, sub cuventu, că asié potera famili'a repausatului, și adeca stipendiatulu Adalbertu D., a immortalatu pre repausatulu D. unguresce, și d'insulu d'impreuna tote meritele câte le-a facutu pentru natiunea și religiunea sa romanesca.

Acăsta doveda de alipire cătra natiunea și religiunea sa, a unu stipendiatu de alu fericitulu Romantiai, servese de rectificare pre langa celea ce le-a fostu scrisu D. M. redactiunea „Concordiei.“

Gr. catolicii d'in Clusiu dorescu, că D. protopopu al loru să faca pasi energici prin superiorii sei, că să scurme amesteculu infallibilistilor în turm'a credinciosilor de relegea romana gr. cat., nu numai pentru casulu de țicia, ci pentru nenumerate alte casuri asemenea.

Intorcundu-me la repausatulu G. Dorgo, trebuie să afirmu, cum-că în peptulu d'insului bateá câte-odată sentimente natiunale, celu pucinu pre atunci, candu eră în romanii prin dieta, la anii 1863—1865.

Atacatu fiindu unu jude romanu pre acelea timpuri în diariulu magiaru „Korunk“, G. Dorgo tramite numerulu d'in numitulu diariu acestui jude spre a luă notiția despre celea cuprinse în acelu-a și, apoi în epistol'a sa, dtto 17/5 fauru 1865, pre langa carea tramite diariulu, într'altă d'ice: „Mi îen voia a vi impartesi unu articlu . . . mi pare d'in condeiulu cunoscutulu agitatoru calvinu esitu sup'a Dvostra . . . a carui-a zelu natiunalu cu atâta lăptieșcu mai multu, cu câtu de mai multe țarti ai de te luptă cu neamicii, ai caroru sagete se înfrangu în peptulu cu curagi și consciintia buna năditu. Acestu agentu pre semne prin însufări aristocratice amutiatu, staruesce a abate poporulu de cătra anteluptatorii sei natiunali, ar-tandu lumei (loru) cum-că oiele rom. mai bine s'aru pot mulge, tunde și dubi sub pastorii Dloru, fiindu numai maguri d'insii chiamati a portă tutel'a a sup'a turmelor noastre!“ Quae mutatio rerum!

Pre G. D., carele scriă în 1865 astfelu, în 1871 lu immortalateza acei-a, de cari se temé, că voru mulge tunde și dubi turmele romane . . .

Gavriila Dorgo altmintrelea eră omu și cu cunoscință frumoasă, în specialu, la causele urbariale se pricepea foarte bine, pre langa aceea se spune, că ar' fi fostu, că presiedinte la tribunalu urb. d'in Bistrița, jude dreptu. Despre această dă doveda unu îndreptariu în causele urbariale, eră d'in péna sa la lumina în 1864, în limb'a magiara, în care îndreptariu dă paragrafloru 3, 16, 17 și 18 d'in Patentu urbariala o esplicatiune forte favoritoria, dara și tare lamurita, pentru fostii servienti. Recomandu această brosiura celor ce se ocupa cu causele urbariale și vi marturisesce, că-mi pare reu, că acestu îndreptariu nu l'a datu lumii repausatulu Dorgo și în limb'a romana, după cum lu publicase.

Inchiatu cu unu „Ddieu să-lu ierte.“

Economicu.

(Sistemele de agricultura la Romani.)*)

Canep'a e de diferite soiuri, cari se numescu după locurile unde se face, înse tote aceste soiuri au cam aceeași mēne însufri, afara de canep'a chineza, carea cresce până la una înaltime de 20 urme și mai bine, și alu carei fuioru lucesce ca metas'a; înse această canepa recere în clima caldă.

Canep'a cresce și în regiunile muntoase, recere unu pamentu bine cultivatu, lucratu aduncu și ingrasiatu mai vatosu cu gunoiu de oi séu cai, suferă de frigu, înse suportă seceta și caldura multa, se face foarte bine în țururi sparte d'in nou. Romanulu scie tote aceste, și noi avemu d'a adauge alta-ce, decātu că să o introduca și mai curendu și în masa mai mare în rotatiunea sa.

Canep'a ni dá una productiune însemnata: 1 jugu și 6 cubule și mai bine sementia și 9 centenarie și mai multu fuioru.

Ad 2. Cartofi. Acești-a sunt fructulu celu mai iubitu alu nemtilor, dar' foarte recomandabilu și plugariulu romanu muntenu. Cartofii se potu semenă cu bunu folos și în țienuturi mai înalte și nordice, că-ci, după esperiență productiunea lor e sigura la 70—72 grade latitudine nordică până candu cucurudiulu nu se pote cultivă decātu în regi-

*) Vedi Nr. 22, 23, 24, 30, 31, 32 și 60 ai „Pd“

ni, cari nu trecu peste 50 grade latime nordica, séu numai la una înaltime, carea corespunde acestora grade.

Cartofii se întrebuințiază pentru fabricarea de spiritu (precum amu vediuți mai înainte) și, că nutrimentu pentru omeni, sunt ce-va escelentu, nu atât d'in caus'a substanțelor nutritorie, cari li lipsesc, ci mai multu pentru gustulu loru placutu și pentru însușirea, că se manca ferti, fripi, copti, pragiti, de dulce și de postu. Panea mestecata cu cartofi este mai mole și remane mai lungu tempu prospeta.

Pământulu luncelor muntoase, carele constă d'in pucine ferimate de petra, d'in nasipu și e poros, este forte favorabilu baraboiloru. Producțiunea loru manosa (de la 1 jugeru: 100—170 cubule) precum și impregiurarea că, prin saparea loru desa, se nimicescu tote buruienele, nu pote servi decâtu spre îndemnu muntelui romanu pentru a cultivă acestu soi de frupte.

Ad 3. și 9. Secar'a. Acést'a se pote semená cu succesu bunu până la una înaltime nordica de 62 grade, asigură economului unu venitu mai mare decâtu grăulu, stătu in bobes (10—15 cubule de jugeru), câtu și in pain (30—40 centenarie de jugeru.) Secar'a prospereza la munte multu mai bine, că-ci cere unu pamentu nasiposu, până candu grăulu se face mai bine pre pamentu cleiosu. Panea de secara e forte buna și sanetosa, se tiene mai mole, pentru clas'a muncitoriloru e mai cu sporu și mai cu sațiu, ba, in tierele germane, chiaru și omenii cei mai avuti se nutrescu cu ea.

Ad 4. 5. 6. 7. Trifoiulu séu lucern'a. S'a d'isu mai înainte, că muntii și cliu'a loru rece și schimbatoasă nu sunt favorabili culturii de cereale; chiaru d'in acést'a causa dara agricultorulu muntenu trebuie să fia mai vertosu irgrigitu de a cresce animale câtu de multe, ce'a ce i va fi forte lesne, că-ci însa-si natur'a i vine intrajutoriu și i inlesnesce de minune acést'a întreprindere. Inse pentru iutretienerea și crescerea vitelor trebuie fân. Ce e dreptu, apele cele multe și rou'a cea grosa de la muntii favorisa dezvoltarea erburiloru, inse, cu tote aceste, fenatiile naturali ceru una cultura forte ingrigita, că se pota aduce venitul ce lu avemu de la erburile semenate; inse nu numai că ni lipsesc cultura fenatiiloru naturali, ci sunt locuri delose și muntoase, unde amelioratiunile și întocmirile necesare sunt imposibile, celu puțin in starea de astăzi a agriculturii nostre; până candu trifoiulu, lucern'a și mai alesu esparset'a semenate in unu pamentu varosu, dau nutretiu bunu și multu, și prin aceste erburi pământulu casciga totodată potere și se prepara pentru a ni poté dá și alte frupte și recolte. Fânulu e bas'a întretinerii de animale, ér' animalele sunt mașinele cari ni dau gnoziulu necesariu pentru pământurile nostre. Deci mai vertosu muntenu romanu, avendu in vedere aceste impregiurări, se produca pucine frupte, inse cu atâtu mai multu unu séu nutretiu pentru a poté cresce animale câtu de multe. Acést'a este fontan'a prosperării sale.

Ad 8. Inulu. Cultivarea inului ar' fi forte folositoria economului romanu. Inulu este cercatu in comerț; d'in elu se face pandi'a, at'a, etc., cea mai fina și mai durabilă; d'in elu se prepara oleiulu care, mai alesu in posturi, are cercare și trecere multa; turtele ce se casciga la storsulu oleiului sunt unu nutrimentu bunu și grasu pentru animalele nostre (vacele nutrite cu asemene turte dau unu lapte escelentu), și balegariulu ce-lu cascigamu in acestu modu se pote pune între cele de frunte. Sunt inca și alte motive, cari, alaturate cu cele menționate, provoca pre agricultorulu romanu, că se se ocupé de cultivarea inului, a nune câtii inului se întrebuințiază, in locululu periloru de cai, spre captusiel'a mobileloru; d'in fuiorulu lui se fabrica materiale de gala pentru femees și barbati: oleiulu de inu este de una trebuințiază inevitabilă la pictura, tipografie, etc. etc.

Deci, unde pământulu este nesiposu, are umediela d'ajunsu și unde clim'a e cam caldă (până la 65 grade latime nordica), romanulu muntenu va poté introduce cu bunu succesu cultivarea inului.

Dupa esperințiază se scie, că 1 jugeru pamentu, semenu cu inu, produce 4—4½ centenarie fuioru; cantitatea sementiei ce se pote casciga de la 1 jug. difere de la 4½—7 cubule, și acést'a impregiurare depinde de la modulu, cum s'a facutu semenatur'a: cea desa dá sementia mai puțină, cea mai rară dá mai multa. Unu cubulu sementia de inu, de una greutate de 130—134 pundi, dá 38—40 pundi olei.

Ad 10. Ogorulu. In asta privințiază s'a vorbitu de ajunsu, in câtu nu ni remane decâtu a accentuá că, pentru agricultorulu muntenu, ogorulu este unulu d'între mediulocele cele mai eficace pentru a mari patur'a productiva a pământuriloru sale.

Pucinele mele esperințiază me facu a crede că, adoptandu una asemene rotațiune in cultur'a pământuriloru sale, muntenu romanu ar' avé cele mai mari folose și că una asemene cultura ar' corespunde pre deplinu atâtu climatei, câtu și naturii particulare a regiuniloru muntoase d'in teritoriulu romanu. Nece că ar fi cu greu d'a introduce acést'a rotațiune, de-si sciu, că romanulu muntenu a-nevoia se va lasá de semănarea cucurduului, pre care eu l'am omisut d'in rotațiunea recomandată, pentru-că clim'a muntiloru recere acést'a. Cucurduulu nu se pote semená cu folosu decâtu până la 50 grade latime nordica séu la una înaltime correspondentoria;

elu reclama multu lucru și multe spese, cari nu se pota rebonificá decâtu prin una recolta manosa; la muntii inse, una recolta buna de cucurduu nu este nece-una-data sigura, d'in caus'a schimbăriloru dese și stricătose ale atmosferei.

Preste totu, romanii semena tote fruptele insirate mai susu in cantități pucine, de-si multi d'între d'insii si-aru poté asigurá in acestu modu panea de tote d'ilele.

Repetu, că introducerea acestei rotațiuni nu ar' dá de pedece neinvine, dacă toti cultivatorii romani mai descepiți, precum proprietarii inteligenti, preotulu, invetiatoriulu, notariulu, etc., aru luminá și îndreptá pre ceia-l-alti frati ai loru, cari nu au fericirea d'a se bucurá de asemene pricepere. Tieranulu, și a nune muntenu romanu ar' fi in fine surprinsi de cascigulu mare ce l'aru trage d'in aceste frupte, semenate dupa rotațiunea d'in cestiune, și candu e vorb'a de a-ti face una stare buna materiale, se întielege pre cale onesta, nimicu nu te îndemna mai bine la lucru decâtu cascigulu siguru, provenitoriu d'in una laboriositate assidua și ratiunabilă.

Ce e dreptu, tieranulu romanu, care de altminte se intereseza de tote mișcările ce se întempla pre terenulu profesiunii sale, alu agriculturii, nu se pote retiené la începutu de a nu ride séu chiaru a-si bate jocu, candu vede pre cine-va introducendu in téniturile sale plante séu frupte afara de usulu comunu, inse nu este mai pucinu adevératu, că elu urmaresce cu atentiune tote încercările relative la ameliorarea agriculturii și, dacă vede că nisce frupte, cultivate dupa unu anumitu sistem, aduce casciguri și folose mari, nu întârđia nece elu d'a le introduce. Pre acést'a cale a ajunsu romanulu tieranu la cultur'a mai multor plante, d. es. rapiti'a, etc.; prin acestu îndemnu vedemu romani Transilvaniani plantandu și lucrandu viiele loru, că asié se-si pota promová buna-starea materială; asié vedemu, de esemplu, că toti locuitorii comunei H... in Crisiana, au celu pucinu diumetate d'in grădinele lor semenate cu diferite erburi, lucerna, trifoiu, etc., până candu celu mai mare dominiu romanescu d'in vecinătate, cu omeni invetiati, cu dirigatori armeni magiarisati, cu consilieri multi la numeru și de multe nemuri, slovaci, ruteni, rusnaci, greci, nu se bucura de aceste plante, și, prin urmare, ar' trebui să invetie, spre rusine, de la tieranulu romanu impilatu, necagitu, despoiatu și maltratatu de sute de ani de aristocrați'a magiara.

(Va urmá.)

VARIETATI.

*. (Teatru.) Doue seri degiá furamu spectatori d'auora reprezentatiuni date pre scen'a teatrului de aici de către societatea dramatică a dlui dir. M. Pascale. In sér'a d'antăiu veduramu desfășurandu-se d'înaintea noastră dram'a lui E. Girardin (tradusa de dlu Pascale) intitulată: „Pedeps'a unei femei“, și dupa aceea „Pecatele barbatiloru.“ Ambele sunt nisce biceuri a corupțiunii d'in Parisu și Bucuresci. In ambe piesele dlu și dn'a Pascale au fostu la înaltimea roluriloru lor, pre cari le-au esecutat cu efect. Dn'a Alesandrésca și dlu Cristeanu au contribuitu forte multu la armonia producțiunii. Discursulu celu fluentu și naturalu alu reprezentantiloru, urmarea cea firesca a situațiuniloru ni-a causatu vîna placere până in sfîrsitu și a încordatu interesulu spectatoriiloru in totu decursulu reprezentatiunii. NB. In pies'a d'antăiu a luat u supra-si rol'a de copila dsior'a M. C., o copilă de vre-o 7 ani. Aru fi o nedreptate a nu aminti că dsior'a M. C. a pasitu cu o presentia surprindetoria pre scena și rol'a si-a implinit-o câtu se pote mai bine. — A dou'a reprezentatiune (Marti sér'a) incantă și mai multu pre publicu. Se dede: „Tieranulu d'in tempulu lui Tudoru.“ Comediă-drama originală cu cantece de dlu dir. M. Pascale. Pies'a acést'a, de si nu corespunde in partea formale interna unei comedie-drame, ide'a, a carei substratu este, și esecutarea rolei persoanei principale d'in piesa de către dlu Pascale atrage și fermeca pre spectatori, incanta pre celu ce o urmădia cu atentiune. Dlu Pascale, totu asié dlu Balanescu, a exploatat in esecutare tote punctele pline de efect, cari nu sunt rari, dar' bine aplicate, spre multumirea, ce se manifestă in aplausele cele dese și îndelungi ale casei. Cele-lalte role inca erau bine reprezentate. Va să d'ica, s'veniriloru d'in 1868 se adaugu altele noue, cari ni facu pre dlu Pascale și societatea d'insului óspeti placuti și doriti. — Joi se va reprezentá „Flic'a poporului“ și „Sficiosii.“

„Tel. Rom.“

*. (Daunele Parisului) ce avu de a suferi prin rescolarea comunistiloru, se apretuescu că la 800 de milioane de lei (franci). In decuriele și depusetoriile de marfuri d'in Vilette se nemicira prin focu marfuri in valoare peste 60 milioane de lei.

*. (Cea mai betrana parochia de omeni casatori) in Austria se crede că este ceea ce traiesce in satulu Veltrubi, aproape de Colinu (in Boemia). Barbatulu cu mizeria numera amendoi 207 anni! Anume barbatulu Iosifu Mocraceu e de 150 anni, éra mizeria lui de 102. Intra cei 200 descendinti ai lor sunt feciori in etate de 80 anni, și nepoti in etate de 60 anni. Fericiti nepoti, cari pre aiurea ar trece de mosi.

*. (Ore presentase voru concuren-

tii?) In cerculu scol. de Waidhofen, langa riulu Thai'a, se cauta invetiatori pentru scolele poporale de acolo. Dupa ce, afara de vîptu și locințiază, li-se promise si unu salariu de 60 fl. anuali. Se crede că are să se desvolte concurențiază forte mare, candidatii au să se imbuldiesca intr'unu modu straordenariu. Ce progresu mare ar' poté face acolo educatiunea poporului, dacă la salariu s'ar' mai adauge inca si una sută de cigare! obervá unu gumetiu.

*. (Sfărmaturile columnei Vendome,) radicate cu ingrigire, s'au transportatu in palatulu industriei d'in Parisu, spre a servi că modelu la a două turnare a ei.

*. (Correspondințele speciale) alu diuariului englesu „Times“ comunica d'in Parisu, cu datulu 25. maiu, urmatoriile scene petrecute in d'ilele d'in urma ale comunei parisiane: „Intorcundu-me a casa — dice correspondentele — intalni mai multe gruppe de persoane, cari erau duse la temnitia. In mare parte erau nesce individi bine imbracati, in mánă cu bastón, cu mánere de argintu și cisme de lacu. Un'a d'in aceste gruppe, carea trecea de-a-lungulu stadei p'acii, oferí unu interesu particularu, pentru că éra obiectulu unor injurii și fluerture mai multu, decâtu ori-care alt'a. Ea éra compusa d'in fete, in numeru că la 20—30, bine imbracate și frumoșe, d'intr'unu stabilimentu de cusatoria. Eráu acuzate că au atrasu una compania de soldati, că s'au nebunitu cu d'insii că nesce Iudite și că i-au otravitu apoi cu veninu. Aceste incantatorie fîntie mergeau usoru între doue sfîruri de garde, respundendu prin surisuri la stigătele insultatorie ale multimei, pre candu ele erau duse in piat'a Vendome unde de buna-séma au fostu impuscate. Femelele d'in Parisu s'au aretatu destulu de tardíu presinte la acést'a scena, dar' acést'a aretare éra inevitabilă. Multe au fostu ucise pre baricade, unele in stradele unde éra bataia, dar' misiunea lor de capetania a fostu să organizeze sistem'a incendiurilor. D'in nenorocire, ele si-au implinitu forte bine acést'a misiune. Trei sute de femei in uniforma de gardisti au fostu prinse in nesce batele plutindu pre fluviulu Sein'a, in josulu apei. Se dice, că multi marinari d'între cei ce au apertu cu atât'a energia strad'a regale, erau femei imbracate in uniforma militarésca.“

*. (Precedușcirile d'in tote părțile Europei) ni aduce raporturi despre ploii continue și esundări, cealalta parte a contingentului, numita Asi'a, și in specia regatulu Persiei e cercetatu de inamiculu celu mai neimpacatu alu esistinției omului, de fomete, causata prin seceta ne mai pomenita. Diuariulu „Times of India“ de la 13. maiu a. c. comunica, cu privire la calamitatea menționata, unu raportu infioratoriu, dupa care fometea întrece tote conceptele minții omenesci. Ploi'a se acceptá de multu, dar' candu veni, fú forte pucina și pre tardia, pentru că se fi potutu alungá pre inamiculu atroce, care pandeá la usa. Se dice că mii de omeni au moritu pre strade de fome, séu de morburi, cari de comunu sunt urmările fometei. Partea cea mai mare d'între morti jace neingropata — una impregiurare carea se pote privi că unu precursoru siguru alu vre-unei pestilencie. La începutu, candu esistințiază deveni una cestiune decidentoria pentru tote casurile, la musulmani prevalá alternativ'a d'antăiu (adecl. sustinerea vietii cu ori-ce pretiu), și asié ucisera și máneara multime de omeni. Acum'a inse treb'a s'a intorsu spre mai reu, că-ci parinții si-mánca proprii loru copii. Se dice, că in vecinătatea de la Schiraz aceste scene au luat u astu-feliu de forma, încátu locuitorii europeni nu mai voiescu să iesa a fara d'in casele lor. Intra Schiraz și Bushire jacu mii și mii de cadavre neingropate, și in mánă toturor acestora raporturi și sciri ingrozitorie, nu se aude nemica că s'aru fi luat unde-va mesura d'a veni intru ajutorulu acestora locuitori nefericiti.

*. (Cetinu in „G. Trans.“ urmatoriile): In Elisabetopolu s'a facutu in 25. maiu unu cravalu între romanii de acolo, cari, fiindu-li beseric'a cadetoria, si-cumperara o casa, unde se tiena cele divine până la rezidirea besericei; inse candu éra să se santiesca casa, una parte d'in ei nu vrú să lase a se straportá acaratele d'in besericia in casa și incepura la certa sangerosa, care neci auctoritatea locală — pre care o desarmara romanii — neci honvedii nu o potura aplaná, că-ci d'in honvedii erau și romani, cari teneau cu romanii; asié se telegrafá la Mediasiu și la Sabiu dupa ajutoriu militar, apoi d'in Sabiu se scrisu la Muresiu-Osiorheiu, de unde si plecara doue companie de soldati d'in regimentulu ces. reg. Rodich, inse până a nu sosi, bataiele se curmara prin honvedii de la Mediasiu, și companiele se reintorsera de pre drumu.

*. (Miscări și arestări.) In septeman'a acést'a sosira d'in Vien'a la Pest'a mai multi capi ai lucratoriloru; dar' nice nu apucara a se asiedá bine si fure invitat de vre-o căti-va panduri, spre a-i insoci până la poliția. Ce li se va fi spusu acolo, nu se scie inca, că-ci până acum nu s'au reintorsu să spuna. D'in acestu incidentu, presidiulu reuniunii generale a lucratoriloru provocá pre lucratori prin placate, că nu cum-va să conturbe liniscea și ordinea publica. Spre a aduce deci acestu apelu la cunoștințiază lucratoriloru pestani, se formá indată unu comitetu, care conchiamá pre mercuri sér'a, 14. iuniu, una adunare, spre a se consultá despre mesurile ce sunt a se luá pentru a evitá eventualitatea vre-unui escesu. Precum se vede, adunarea lucratoriloru n'a avutu nice una intențiune rea, cu tote acestea inse poliția, cu nasulu său finu și cu

ochii ageri, cari vedu ursulu in tota tufa, si-tramise si aici organele sale, dar' nu spre a participa la consultari, ci spre a le intrerupe, arestandu pre lucratorii cei mai elocuenti, 15 la numeru. In dnu'a urmatoria politia incuia apoi localitatile reuniunii, facu investigatiune prin casele mai multoru membri si secuestru atatu sigilele reuniunii, catu si hartile oficiale si private. Dupa acest'a, lucratorii tramiseru una deputatiune la capitianatu, spre a cere eliberarea socloru arestati si descuiarea localitatilor, dar' capii acestei deputatiuni inca fure detinuti, asi incatu asta-di sunt arestati 24 de socialisti pestani-vienesi.

Consemnatiunea Contribuiriloru

incurse spre ajutorarea materiala a „Federatiunii“ in cursulu anului 1869.

D'in Pest'a prin D. Demetriu Todoru rigoro-sante, de la tenerii romani cari studiedia la universitatea Pestana, si a nume de la Dsa 2 fl., de la DD. Constantinu Coti, Ionu Marcusiu, Mihaiu Biju, Ionu Mustetiu, Paulu Jurm'a, Grig. Stetiu, Baicoianu, Nemoianu cate 1 fl. Ionu Porutiu, Alesiu Olariu, Manuilu Ungurianu, Gerasimu Ratiu, Simeonu Botizanu, Mihaiu Cirlea, cate 2 fl., Demetriu Bersa, Augustu Hosi'a, cate 3 fl., Toma Rosiescu 5 fl. Sum'a 14 fl. v. a.

D'in Satura mare (cerculu elector. alu Carasieului) prin D. Giorgiu Marchisiu, parocu in Homorodu, de la urmatorii DD. Demetriu Popu juratu comit., Giorgiu Marchisiu, preutu, Grigoriu Fabianu, parocu in Gidani, Ionu Seremi, protop., Avramu Rezei, parocu in Piscari, Giorgiu Ardeleanu, parocu in Terebresi, Giorgiu Leucuti'a, parocu in Tataresci, Vasiliu Fabianu, Ionu Seremi, parocu in Rusi, Alesandu Ferentiu adv., Iosifu Valeanu preutu, Giorgiu Papu invet., Vasiliu Iutiu invet., Mihaiu Diliu preutu in Gerausia, Emanuilu Pelle preutu, Ciriacu Barbulu protop., Dionisiu Popfii, Demetriu Stocai, parocu in Borhidu, Vasiliu Popu parocu in Busiacu, au tramisu, cu una adresa cordiala, colectiv, fara specificare sum'a de 60 fl. v. a.

D'in Logosiu (Banatu) prin D. Canonicu Michailu Nagy, s'a tramisu, fara lista, sum'a de 70 fl. v. a.

D'in Clusiu si giuru precum si d'in Reginu l'usasescu, prin D. Ionu Pamfilie protop. (acum Canonicu metrop.) s'a tramisu fara lista sum'a 50 fl. v. a.

D'in Abrudu si Rosia (Transilv.) prin D. adv. M. Nicola, de la DD. Simeonu Balintu, protop. 4 galbeni, Mateiu Nicola adv. 2 galb., A. Amosu Tobiasiu, Sevastianu Henzulu, cate 1 galb., Dna veduva Sabina Tobiasiu, Vasiliu Bosiot'a, cate 10 fl., Ioanne Gallu 4 taleri, Iosifu Iurc'a, Alesandru Popu, cate 5 fl., Candidu Albini, Alesandru Lazaru, Rubinu Patitia, Nicolau Sterca Siuluti, Elena Tobiasiu, Avramu Bocanieju, Lazaru Vladu, Moise Manovicu, Ionu Visia, cate 2 fl., Valeriu Cumanu, Angelu Popovicu, Dionisiu Adamovicu, Alesandru Danciu, Iosifu Draia, Ionu Ciora, Nicolau Mesteacanu, Ionu Popu Bota, Vasiliu Ciobanu, Ionu Ciora, Michailu Cocu, Ionu Popu arindatoru, cate 1 fl. Sum'a 8 galb. si 64 fl. v. a.

D'in Campeni si Bistr'a (totu prin D. adv. Nicola) de la DD. Ionu Balea si Mihailu Andreica cate 5 fl. — Ionu Patitia, protop., Augustu Coltoru, Giorgiu Iuonette, Copilulu muntiloru, Unu Omu, Nicolau Ariesianu, cate 2 fl. — Nicolau Corchesiu, Nicodimu Cotisielu, Iuliu Porutiu, Giorgiu Suciu, Alesandru Galdau, Ionu Popu, Nicolau Condra, Demitru Palade, Demitru Todea, Ispasu Todea, Hie Dascalescu, Ludovicu Ariesianu, Teodoru Teocu, Teodoru Pocanu, Vasiliu Chirtopu, Ionu Goia, Nicolau Munteanu, cate 1 fl. Sum'a 39 fl. v. a.

D'in Sopotolu, Ofenbai'a si giuru ei, (totu prin D. adv. Nicola) de la DD. Nicolau Fodoreanu, protop. 4 fl. Ionu Sicoe, preutu, 3 fl. — Dimitru Piticu, notariu com. Petru Mezei-Campianu, par. in Ocolisiu, Efremu Petrutia, par. Ofenb., cate 2 fl. — Teodoru Novitia, Ionu Danciu, par. in Salciv'a, Constantiu Giorgescu, d'in Runcu, Ionu Fodoreanu, par. in Ocolisiu, Ionu Morcanu, par' in Cior'a, Vasiliu Rusu, d'in Cior'a, Vasiliu Moldovanu, Clemente Popescu d'in Mogosiu, cate 1 fl. — Vasiliu Fodoreanu, par. in Lunca, 1 fl. 10 cr. Sum'a 18 fl. 10 cr. Sum'a totala 8 galb. 124 fl. 10 cr. v. a.

D'in Blasiu si giuru (Transilv.) prin D. profes. gimnas. I. M. Moldovanu, de la DD. Constantinu Papfalvi, canonicu metropol. 25 fl. Ionu Fekete-Negruti, canon. metr. — Ionu Chirila, can. metrop. — Assentie, cate 10 fl. Antoniu Vestemianu, can. metr. — Manfi, can. metr., Gr. Mihali, can. metr., cate 5 fl. Una colecta facuta de teologu rom. d'in seminarulu metropolitanu, 14 fl. — Ionu Catona, adv. 10 fl. — Teodoru Deacu, Marinu, profes. de desemnu, Gedeonu Blasiu, profes., Petru Solomonu, Alesandru M. Micu, Simeonu P. Mateiu, Simeonu Micu, Nicolau Solomonu, Ben. Popu, G. Munteanu, Dr. Ionu Ratiu, cate 2 fl. — Toma Jer. Albani, Ionu Germanu, Gavrilu Popu, A. Boeriu, prof., Stefanu Popu, Ladislau Popu, Petrutiu Gram'a, Petru Suciu, Ben. Filipu, Johann Wratsch, Ionu Forfota, G. Filipu, S. Miel. cate 1 fl. I. M. Moldovanu, 1 fl. 50 cr. Giorgiu Bota 50 cr. Sum'a 131 fl. v. a.

D'in Basesci si giuru (Selagiu, in Transilv.) prin D. Giorgiu Popu, propr. si jude orfan. de la DD. Ionu

Gallu, protop. Supuru-super. 5 fl. Vasiliu Ghetiea, prot. Cucu, 4 fl. Gavrilu Vaida, par. Sioimusiu, Ionu Sabau, not. com. Arduhatu, cate 3 fl. — Prin D. not. Sabau, mai multi tierani rom. (plugari) 6 fl. 17 cr. — Comunitatea besericesca rom. Selsigu 5 fl. — Vasiliu Muresianu, par. Asoagiu-inf., Ionu Popu, in Baitia, Ionu Osianu, not. com. Bersau-super., Danila Vultur, protop. Bersau-super. Ionu Popovicu, par. in Corni, Simeonu Popu, not. com. Bicadiu, Alesandru Costea, par. in Varti'a-sup. — Comunitatea beser. rom. Tohatu, cate 2 fl. — Demetriu Mercea, par. Seplacu, Anania Popu, par. Silimegu, Ionu Oprisiu, par. Domnuiu, Ionu Pap-Vitez, par. Asoagiu-sup, Giorgiu Achimu, Doc. Asoagiu-s., Mihaiu Mustea, par. Gardani, Niceforu Ossianu, protop. Selsigu, Stefanu Brauu, primariu comunalu in Tohatu, Giorgiu Cosma, par. Uilacu, Comunit. beser. rom. Uilacu, Vasiliu Chudanu, par. in Varti'a-inf., Laurinte Caba, par. in Giurteleacu, cate 1 fl. — Ionu Simonu, par. in Bersau-inf. 1 fl. 50 cr. Ionu Vasvari, par. in Urmenisiu, 1 fl. 20 cr. — Ionu Tataranu, docinte in Baitia, Nutiu Sabau, primariu com. in Baitia, Samuilu Weiss, arindat. Baitia, Mitru Flontasiu, primariu com. Bersau-sup. Longinu Cionca, doc., Ionu Brundusianu, cant. Bersau-inf., Vasiliu Popu, par. in Tamasiesti, Alessiu Vaida, propr. Uilacu, Stefanu Sigmislanu, docente in Giurteleacu, cate 50 cr. Gavrilu Peti, curat. bes. in Varti'a-sup. 40 cr. Onutiu Persea, agron. 20 cr. Sum'a 61 fl. v. a.

D'in Maramuresiu, prin D. prof. Ionu Busitia, de la DD. dr. Ionu Mihali, adv. in Sighetu, Ionu Caracioni, protop. Izei, cate 5 fl. — Michailu Pavelu, vicariu for. in Slatin'a, 4 fl. — Vasiliu Iodanu, preutu in Beserica-Alba, Ionu Popu, prof., Demitru Hodoru, not. com. in Strimtur'a, Ionu Popu, protop. Vadului, Petru Oprisiu, preutu in Berbesci, cate 3 fl. Ionu Busitia, profes. 2 fl. 10 cr. Ionu Ciplea, jude cerc. in Ron'a, Grigoriu Ivascu, preutu in Brebi, cate 2 fl. — Petru Mirisianu, preutu in Sarasau, Antoniu Hubanu, teol. abs. in Sapintia, Corneliu Batinu, archivariu in Sighetu, Emanuilu Alesandru, comisariu de sec. in Ron'a, Alesiu Berinde, capelanu in Slatin'a, Vasiliu Manu, juratu comit., Ionu Dobosiu, preutu Siingatagu, Ionu Balcu Chindrisiu, preutu in Budesci, cate 1 fl. — Petru Salca, preutu in Giulesci, 1 fl. 40 cr. Nicolau Babutiu, invetiator. in Vadu, 50 cr. Sum'a 45 fl. v. a.

La numerulu presinte alu „Federat.“ se alatura una cola de prenumeratiune la opulu „Resbelulu Franco-Teutonicu, d'in 1870—71“ de A. Bujoru. Tragemu atentiunea cetitoriloru nostri a supr'a acestei invitatiuni, ce se face d'in partea Dlui P. Cieslar, librariu in Gratz, si totuodata facemu cunoscutu, ca fasciculu III. va aparé preste vre-o cate-va zile.

Sciri electrice.

Francfurtu, 14. iuniu. Diplomati nemptiesci si francesi intruniti aici se ocupa cu statorirea detaiuriloru, privitorie la regularea confinielor. Conferinti'a, carea va dura 14 zile si in carea cont. Arnim duce presidiulu, era cont. Uexküll functiunea ca plenepotentiatu alu consiliulu federatiunii, va fi apoi substituita prin comisiunea pentru mesurarea tierii, carea i este concediuta esecutarea lucrâriloru ulterioare.

Emssu, 14. iuniu. Tiarulu Rusiei chiamo aici pre reprezentatele rusescu d'in Vien'a, Novikoff; se dice, ca se pregatesce una convenire cu imperatul Austriei.

Parma, 14 iuniu. Aici, precum si in tota Itali'a de midilocu tempulu e intru adeveru desperatu. La sieu si intre deluri ploua neintre-ruptu, era Apeninii sunt acoperiti cu neua. Seme-naturele suferira degia tare.

Parisiu, 15. iuniu. Unu manifestu alu deputatoru republican d'in stang'a, prevediutu cu 81 de subscrieri, acusa partitele monarhice ca ele vatema pactulu d'in Bordeaux, privitoriu la amenarea cestiuniloru politice. Prin provincia se colporteza petitiuni, cari pretindu reintroducerea regimelui vechiu si amesteculu in afacerile Italiei. Manifestulu doresce alegerile pentru ca se cunosca adeverata opiniune a tierii, si dechiaru, ca republica e unica forma de guvernare, care garanteza pacea, laborea si securitatea. — Cele mai multe diuarie aproba manifestulu republicaniloru stangaci, si considera scrisoarea celoru cinci episcopi, prin carea se pretinde restituirea poterii lumesci a papei, de unu pasu superfluu, ca-ci Franci'a nu pote, dar' neci nu voiesce a se ameste ca in acesta cestiune.

Berolinu, 15. iuniu. Reichstag-ulu se inchise asta-di prin unu cuventu de tronu. Cuventulu de tronu multumece pentru medilocele votate de Reichstag, relative la alinarea starii militariloru vulnerati, a orfaniloru celoru caduti in

resbelulu d'in urma, si la remuneratiunea belliciloru nemptiesci; dupa acea accentua nou'a ratiune a constitutiunii imperiului, prin carea repetele de dreptu publicu ale Germaniei casoga prin conventiuni, una forma [correspondentia], apoi mentiunea despre creditulu suplenitoriu pie anulu 1871, care reguleza referintiele financiare ale statelor federate cãtra imperiu. Cuventulu de tronu dice mai departe: Cu privire despusetiunile ce sunt a se luã in Alsacia si Litarangi'a, s'a creatu una basa legala si tiara spera, ca desbaterile Reichstag-ului, in acesta privintia, voru aduce pre locuitorii acestoru tienuri la convingerea, ca cugetulu si dorinti'a guvernului si poporulu nemptiescu sunt ca, pre langa raspunderea despusetiuniloru luata, se faca, prin una administratiune buna si desvoltare liberala a lationii, d'in territoriulu recascigatu unu membru internu alu marei nostre patrie. Cuventulu tronu mentiunea despre pacea definitiva inchiduta cu Franci'a si despre convenirea inchiderii Reichstag-ului cu serbarea de invingere si spera, membrii Reichstag-ului, sub impressiunea acestor serbatori nationale, voru duce cu sine in palatu siguritatea, ca sacrificarea patriotica a reprezentantii nemptiesci are parte legitima la splendorul serbarii de invingere. In fine tiarulu spune, ca judecandu dupa reportele nou create ale Germaniei cãtra tote poteriile straine, pacea presedea fi durabila.

Praga, 16. iuniu. Impacarea se va inchide dupa sosirea lui Rieger in Vien'a. Mai mult cehi conservativi voru primi oficiuri innalte.

Viena, 16. iuniu. Despre presintarea bugetulu pre anulu 1872, in sesiunea presentata Reichsrath-ului, nu mai este vorba. D'in contul despre dissolverea Reichsrath-ului nu s'a adunat inca nici unu concludu, si eventualitatea concluderii lui in luna lui septemvre nu e eschisa.

Viena, 16. iuniu. D'in causa jubileului papalu diuariele clericale de aici aparura in editiune solemnă. Nuntulu tieni in beserica a universitatii unu servitiu solemn si impartii indelungintie. Dupa acea urma primirea felicitariloru; s'au prezentatu: arhiducele Franciscu Carol principele Taxis, Carolu Ferdinandu, cont. Beu una deputatiune a poloniloru d'in ambele camere ale Reichsrath-ului, si alte deputatiuni numeroase.

Florentia, 16. iuniu. Una correspondentia d'in Rom'a a diuariului „Gaz. Italia“ comunica: Papa subscrie una bulla, prin carea se solve, in casulu mortii sale, pre cardinali de conclave, si numesce de successoru alu sau cardinalulu Patrizi.

Londra, 16. iuniu. Diuariulu „Times“ impartesiesce, ca inprumutulu francesu va fi numai doue miliarde.

Parisiu, 16. iuniu. Generalulu nemptiescu Fabrice exprima, cu ocaziunea primirei sale domineca de cãtra Thiers, indetulirea lui Bismarcku cu privire la suprimerea revolutiunii parisiene. Daca Franci'a va continua si mai departe d'asemenea garantie despre restabilirea ordinii, vernalu prusescu e resolutu a reduce armata ocupatiune.

Odessa, 17. iuniu. La intrevenirea comitelui turcescu, guvernulu rusescu desdauna 176 gidani turcesci cu 100.000 ruble, pe daunele suferite la tempulu seu d'in partea perului. — In tienutulu de la fluviulu Donu prepara agitatiuni mari contra gidaniloru; comunitatea in publicu pre gidani.

Zagrabia, 17. iuniu. Unu articlu diuariului „Südslav. Ztg.“ dice, ca dupa terminarea alegeriloru se voru propune reforme importante la legea de impacatiune. Articulu face o sensatiune mare.

Viena, 17. iuniu. Ministrulu ungaru de comunicatiune, Stefanu Gorove, a sositu aici si-a datu demisiunea. — Regele Greciei sosi a sera, la 9 1/2 ore, si fu primitu la gara de atantale imperatului, de principele Lobkovitz, la Sina si de membrii consulatului grecescu aici. Regele a trasu in castelulu d'in Schönbrunn.

Burs'a de Vien'a de la 16. iuniu, 1871.

5% metall.	59.10	Londra	123.50
Imprum. nat.	68.95	Argintu	121.50
Sorti d'in 1860	100.20	Galbenu	5.80
Act. de banca	782.—	Napoleon'd'or	9.80
Act. inst. cred.	290.60		

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMAN